

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1225

Vragen van het lid **Ulenbelt** (SP) aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de uitgekeerde tegemoetkomingen aan mesotheliomslachtoffers*. (Ingezonden 27 november 2009)

- 1 In hoeveel gevallen kregen mesotheliomslachtoffers in 2008 en 2009 een schadevergoeding van werkgevers/verzekeraars in het kader van de Regeling Tegemoetkoming Asbestslachtoffers (TAS-regeling) en in het kader van de Regeling tegemoetkoming niet-loondienstgerelateerde slachtoffers met mesothelium (TNS-regeling)? In hoeveel gevallen betrof het een volledige vergoeding?¹
- 2 In hoeveel gevallen wordt de uitgekeerde tegemoetkoming aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB) gerestitueerd? In hoeveel gevallen gaat het hierbij om een volledige vergoeding en om welk bedrag gaat het in totaal op jaarbasis? Kunt u beiden antwoorden uitsplitsen naar TAS- en TNS-regeling in de jaren 2008 en 2009?
- 3 Welke werkwijze hanteert de SVB bij het verhalen van de uitgekeerde tegemoetkomingen?

- 4 In hoeveel gevallen heeft de SVB de uitgekeerde tegemoetkoming proberen te verhalen zonder succes?
- 5 Welke belemmeringen ondervindt de SVB bij het verhalen van de uitgekeerde tegemoetkomingen?
- 6 Bent u voornemens maatregelen te nemen om deze belemmeringen weg te nemen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?
- 7 In hoeveel gevallen heeft de SVB een gerechtelijke procedure aanhangig gemaakt om de uitgekeerde tegemoetkoming te verhalen en wat zijn de resultaten van deze procedures geweest?
- 8 Wat zijn de invorderingskosten, die de SVB heeft gemaakt in het kader van de TAS- en TNS-regeling? Welke andere kosten heeft de SVB bij de uitvoering van de beide regelingen gemaakt?
- 9 Is er een andere methode denkbaar waardoor meer uitgekeerde tegemoetkomingen kunnen worden verhaald? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

¹ Signalen van het Comité Asbestslachtoffers.

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 14 januari 2010)

- 1 In 2008 werden 305 TAS-tegemoetkomingen en 120 TNS-tegemoetkomingen verzorgd. In 2009 werden tot en met november 278 TAS-tegemoetkomingen en 63 TNS-tegemoetkomingen verzorgd. In alle gevallen betrof het een volledige vergoeding.
- 2 Naar de stand tot november 2009: Van de 305 betaalde TAS tegemoetkomingen in 2008 zijn 119 gevallen terugontvangen door de SVB. In al deze gevallen werd de volledige vergoeding terugontvangen. Het betreft een totaalbedrag van € 2.028.950,00. Van de 278 betaalde TAS tegemoetkomingen die tot en met november 2009 zijn betaald, is voor 38 gevallen het betaalde bedrag terugontvangen. Ook hiervoor geldt dat in alle gevallen de betaalde vergoeding volledig werd terugontvangen. Dit betreft een bedrag van € 647.900,00. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit bedrag nog kan oplopen doordat een deel van de bemiddelingen over 2009 door het Instituut Asbestslachtoffers (IAS) in 2010 zal worden afgerond. Daarnaast kunnen er zowel over 2008 als 2009 nog bedragen worden terugontvangen doordat de gerechtelijke procedure succesvol

wordt afgerond. Deze procedures zijn vaak meerjarig. Van de in 2008, 120 betaalde TNS tegemoetkomingen, en de in 2009 (tot en met november 2009), 63 betaalde TNS tegemoetkomingen werden geen bedragen terugontvangen. Wel wordt onderzocht of er aanknopingspunten zijn voor productaansprakelijkheid. Tot op heden werd er nog geen civiele procedure gestart.

3

TAS-regeling

De SVB bekijkt ieder dossier waarin geen positief bemiddelingsresultaat is behaald en waarvoor het IAS van mening is dat de werkgever aansprakelijk is, of er een kans aanwezig is op een positief verhaalsresultaat. Indien de SVB de inschatting maakt dat dit tot een positief resultaat zou kunnen leiden wordt een civiele procedure opgestart tegen de werkgever.

TNS-regeling

De SVB bekijkt in ieder dossier of er aanknopingspunten zijn voor productaansprakelijkheid. Tot op heden werd er nog geen civiele procedure gestart.

4 en 7

Tot medio 2008 heeft de SVB zelf geen gerechtelijke procedures gevoerd. Voor zover het slachtoffer of diens nabestaanden zelf wensten te procederen, was de SVB onder voorwaarden bereid te participeren in de proceskosten in de gevallen waarin de SVB van oordeel was dat er sprake was van een kansrijke zaak. Er werd dan een derde van de proceskosten tot maximaal € 3000,00 vergoed.

In de tweede helft van 2008 is de SVB hiermee gestopt. De SVB is toen overgegaan tot het zelf aanhangig maken van gerechtelijke procedures. Hierbij wordt overigens geprocedeerd voor het hele schadebedrag en niet alleen voor het bedrag van het voorschot. Enerzijds om de verleende tegemoetkoming ingevolge de TAS-regeling te verhalen op de aansprakelijke partij, maar zeker ook om een aantal principiële juridische vraagstukken beantwoord te krijgen door de rechterlijke macht. Daarbij moet gedacht worden aan aspecten als verjaring, kenbaarheid van de gevaren van asbestblootstelling in relatie tot maligne mesothelioom en de redelijke termijn

aansprakelijkstelling/instellen vordering tot schadevergoeding. In de tweede helft van 2008 en in 2009 heeft de SVB in 12 zaken een gerechtelijke procedure gestart. Hiervan lopen nog 9 zaken bij de rechtbank. Eén zaak is teruggetrokken, omdat bleek dat de verkeerde partij door het slachtoffer aansprakelijk is gesteld. In een andere zaak is uitspraak gedaan door de rechter. De vordering van de SVB is afgewezen, omdat de verkeerde partij was gedagvaard. De in de bemiddelingsfase aangesproken en aansprakelijk gestelde partij bleek achteraf niet de juiste partij te zijn. De SVB is niet in hoger beroep gegaan. In één zaak is tijdens de procedure alsnog overeenstemming bereikt tussen partijen en is een schikking getroffen. De uitgekeerde tegemoetkoming is in deze zaak verhaald.

5

Bij de beantwoording van deze vraag dient een onderscheid te worden gemaakt tussen de tegemoetkoming op grond van de TAS-regeling en de TNS-regeling.

TAS-regeling

De belemmeringen zijn in hoofdzaak van juridische aard. Het gaat veelal om zeer vroege blootstelling aan asbest. In veel zaken betreft het blootstellingen in de jaren '50 en '60. Dit betekent dat de vorderingen ingesteld worden na het verstrijken van de verjaringstermijn van 30 jaren, genoemd in artikel 3:310, lid 2 Burgerlijk Wetboek (BW).

De vraag die vervolgens beantwoord moet worden, is of toepassing van de genoemde verjaringstermijn in het onderhavige geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is in de zin van artikel 6:2, lid 2 BW. Bij de beoordeling van die vraag speelt het arrest van de Hoge Raad (HR) van 28 april 2000, NJ 2000, 430 (LJN: AA5635), inzake Van Hese/De Schelde, een belangrijke rol. In dit arrest heeft de HR bepaald, dat voor beantwoording van de gestelde vraag alle omstandigheden van het geval in acht genomen moeten worden, waarbij aan de hand van een zevental gezichtspunten de zaak moet worden beoordeeld.

Deze gezichtspunten zijn:

a) of het gaat om vergoeding van vermogensschade dan wel van nadeel dat niet in vermogensschade

bestaat, en -mede in verband daarmee- of de gevorderde schadevergoeding ten goede komt aan het slachtoffer zelf, diens nabestaanden dan wel een derde; b) in hoeverre voor het slachtoffer respectievelijk zijn nabestaanden ter zake van de schade een aanspraak op een uitkering uit anderen hoofde bestaat; c) de mate waarin de gebeurtenis de aangesprokene kan worden verweten; d) in hoeverre de aangesprokene reeds vóór het verstrijken van de verjaringstermijn rekening heeft gehouden of had behoren te houden met de mogelijkheid dat hij voor de schade aansprakelijk zou zijn; e) of de aangesprokene naar redelijkheid nog de mogelijkheid heeft zich tegen de vordering te verweren; f) of de aansprakelijkheid (nog) door verzekering is gedekt; g) of na het aan het licht komen van de schade binnen redelijke termijn een aansprakelijkstelling heeft plaatsgevonden en een vordering tot schadevergoeding is ingesteld. Struikelblokken in de gerechtelijke procedures zijn met name de punten genoemd onder c, d, e en g.

TNS-regeling

In het kader van de TNS-regeling is nog geen enkele gerechtelijke procedure door de SVB gestart. Struikelblok is het bewijsaspect. In nagenoeg alle gevallen kunnen slachtoffers en/of nabestaanden niet aangeven hoe, waar of wanneer blootstelling aan asbest heeft plaatsgevonden, dan wel kan men dit niet aantonen door middel van bewijs en/of getuigen.

6

Zoals geschetst zijn de belemmeringen voor wat betreft de TAS-regeling van juridische aard. Deze belemmeringen zijn niet door de SVB op te lossen, maar zijn juist onderwerp van gerechtelijke procedures. In de rechtspraak is bijvoorbeeld nog niet expliciet uitgemaakt vanaf welk moment werkgevers destijds bekend moeten zijn geweest met de gevaren van blootstelling aan asbest en – daaruit voortvloeiend – met de gebodenheid van veiligheidsmaatregelen en instructies ter voorkoming van blootstelling aan asbest. Het is niet aan mij om hierover te oordelen; hierover zal in de

rechtspraak een uitspraak gedaan moeten worden.
In het kader van de TNS-regeling constateert de SVB de volgende belemmeringen. Tijdens de intake door het IAS worden enkele vragen gesteld om de, veelal in een ver verleden gelegen, aanleiding van blootstelling aan asbest te achterhalen. Bij de toets of er een verhaalsmogelijkheid is, probeert de SVB te achterhalen of er getuigen zijn, of men nog aankoopbonnen heeft van het asbesthoudende materiaal, of door welk bedrijf een pand is afgebroken, enz. Omdat het in de TNS-regeling gaat om milieu- of productaansprakelijkheid zal ten minste enig bewijs geleverd moeten worden op grond waarvan een derde partij aansprakelijk gesteld kan worden. Dit ontbreekt nu in nagenoeg alle dossiers.

8

De SVB maakt invorderingskosten om middels gerechtelijke procedures de tegemoetkoming te verhalen. In 2008 werd € 85.000 uitgegeven aan juridische advieskosten (kosten van een advocatenkantoor) in het kader van de TAS.

In 2009 zullen deze kosten naar verwachting hoger uitvallen omdat de SVB pas medio 2008 begonnen is met het zelf voeren van procedures. Zoals ik heb opgemerkt bij antwoord 5, zijn met betrekking de TNS-regeling geen procedures gevoerd en dus geen invorderingskosten gemaakt.

De uitvoeringskosten van de SVB bedroegen over 2008 € 1.179.000. Deze kosten zijn inclusief de advieskosten van het IAS en de juridische kosten.

9

Zoals uit de vorenstaande antwoorden blijkt, is verhaal niet in alle gevallen meer mogelijk, bijvoorbeeld doordat de werkgever niet meer bestaat of doordat het bewijs totaal ontbreekt. Voorts kan de verjaringstermijn belemmerend werken.

Mogelijk komt er echter naar aanleiding van lopende procedures nog een precisering door de Hoge Raad van de uitspraak, gedaan in de zaak Van Hese/De Scheld, dat het verhaal kan vergemakkelijken. Ondanks de belemmeringen functioneert de huidige verhaalsmethode goed. Ik zie dan ook geen aanleiding tot aanpassingen.